

## Лекція 1.

Центральна проблема сучасної соціології молоді, у тому числі у її вітчизняному варіанті: з одного боку «великі» теорії, що панують в академічному дискурсі (проблематизація молоді, молодіжні паніки, контроль та дискримінація та расизм) призводять до уніфікації всієї молоді та розвитку між її культурним та структурним позиціюванням, що утруднює міждисциплінарний діалог та об'єктивує так звані молодіжні питання. З іншого боку, інформації сучасних молодіжних практик та ідентичностей, що спираються на емпірику та відображують реальну молодіжну повсякденність, не виходить на рівень концептуальних узагальнень, що призводить до фрагментації та суперечливості окремих молодіжних портретів.

Молодь як соціальна проблема, молодіжні паніки: соціальний, медійний та академічний дискурси.

Завдання соціології молоді: від проблематизації до нормалізації молоді.

Культурна нормалізація – а) введення в опис молоді ідеологічних та морально нейтральних термінів; б) акцент на багатоманітті молодіжних суб'єктивностей; в) відмова від погляду на молодь як соціальний ресурс, майбутнє суспільства, об'єкт впливу (радян: «надія прогресивного людства та будівник комунізму») молодь як соціальний суб'єкт; г) увага до формування стильових життєвих стратегій сучасної молоді всередині різних просторово-часових локацій (батьки, сім'я, освіта, ринок праці, своя група/компанія, такі форми спілкування, як любов та дружба); д) чутливість до класових (стартових), статусних, стильових, гендерних та сексуальних вимірів молодіжних ідентичностей (як стабільних, так і «м'яких», рухливих, тимчасових); е) увага до механізмів формування нових типів солід. молоді (реальних, віртуальних, уявних); ж) аналіз характеру впливу конструктів молоді на молодь, а самої молоді на поширення тих чи інших конструктів в політиці та новітніх медіапроектах.

Здійснений нами аналіз, що молодь не є більш «нерівною» групою, ніж представники інших вікових груп. Більш того, нові форми соціальної нерівності, перш за все такі, як цифрова нерівність, культурна нерівність (зокрема мовні компетенції), «мобільна» нерівність тощо стосуються переважно представників старших поколінь.

Доступ до ресурсів, що зумовлюють зазначені види нерівності, у сучасних молодих людей, є значно більш широким аніж у їх батьків та дідів.

Це суттєво знижує ризики самореалізації української молоді, підвищує її конкурентоздатність на ринку праці.

Що стосується традиційних форм соціальної нерівності, то для молодих вони є не більш (але й не менш) актуальними, ніж для старших поколінь.

Саме молоде покоління українців є суб'єктом конструювання певних просторів соціальної нерівності в українському суспільстві: стимулюючи своєрідне «випередження» доросліших поколінь у різних сферах буття, молодь «задає темп» диференціацію і створює необхідність себе «наздоганяти».

Сучасні молоді є рівними серед нерівних, їх важко віднести до найбільш знедолених вікових груп, назвати втраченим поколінням (у всякому разі на індивідуальному рівні). Останнє може стати реальністю; покоління сучасної молоді може бути втраченим для українського суспільства, якщо держава не зробить все можливе для того, щоб наша молодь могла самореалізуватися на Батьківщині, щоб вона не шукала щастя за кордоном, а працювала на благо свого рідного краю.